

EVALUERING MED-3503 UTPLASSERING I PSYKIATRI

STUDIEÅRET 2017/2018

Tromsø, august 2018

INNLEDNING

Delemnet praksisutplasseringen i psykiatri ble innført som en fast del av emnet sykehusutplassering i studieåret 2016/2017.

Det ble gjort mange erfaringer gjennom det først studieåret og disse ble sammen med studentenes tilbakemeldinger (questback og muntlig) grunnlag for endringer før oppstart av studieåret 2017/2018. Endringene var knyttet både til ferdighetslisten, som var et stort tema, og selve praksisgjennomføringen. Ut fra tilbakemeldingene har de lokale koordinatorene jobbet mye med å legge til rette for en så lærerik og ikke minst meningsfull praksis som mulig. Evalueringen viser at vi klarer å presentere et stimulerende læringsmiljø for størsteparten av studentene.

BAKGRUNN

Det helsevitenskaplige fakultet ved Universitetet i Tromsø innførte i 2012 ny studieplan for profesjonsstudiet i medisin. Studieplanen inneholder for 5.studieår emnet MED-3503, Praksis i sykehus, som omfatter 18 ukers (desentralisert) praksisperiode i spesialisthelsetjenesten. Studentene vil være utplassert ved sykehus i Nord-Norge. Praksisperioden er inndelt i praksis ved 1) medisinsk avdeling (6 uker), 2) kirurgisk avdeling (6 uker), 3) gynekologisk avdeling/poliklinikk (2 uker) og 4) psykiatrisk avdeling/distriktpsykiatrisk avdeling (4 uker). I praksisperioden fungerer studentene som tilnærmet ordinære arbeidstakere hva angår arbeidstid.

Studentene har i løpet av de 4 første studieårene hatt fagene Mentale funksjoner I (delemne 2.8) og II (delemne 4.8). Praktisk klinisk undervisning gjennomføres som gruppeundervisning på UNN som del av begge disse delemnene, men hovedtyngden av praktisk klinisk undervisning foregår nå altså på 5. studieår, der også psykiatrifaget har fått sin plass.

Utplasseringen på 4 uker foregår ved et distriktpsykiatrisk senter (DPS). De distriktpsykiatriske sentrene har ansvaret for et generelt tilbud innen psykiatrisk spesialisthelsetjeneste med både døgntilbud og dagtilbud/poliklinikk.

Praksisutplasseringen i psykiatri har fått navnet Mentale funksjoner III (MF III).

Målet med innføringen av en slik praksistjeneste i psykiatri er å gi studentene en mer inngående erfaring i møte med pasienter med psykiske problemer og rusmiddelavhengighet enn det som har vært gitt tidligere.

Ut fra de tilgjengelige praksisplassene er det forsøkt så langt det lar seg gjøre å lage geografisk inndelte pakkelsninger. Dette innebærer at antallet studenter på det enkelte sted kan variere noe i antall. Studentene blir delt inn i grupper slik at det er 1/3 av klassen som har psykiatripraksis samtidig. Utplasseringen er lagt til uke 35-38. uke 2-5 og uke 8-11.

EVALUERING

Gjennomføring

Skriftlig evaluering av praksisutplasseringen har vært gjennomført ved bruk av et anonymisert evalueringsskjema (Questback). Spørreskjema ble administrert i uken etter endt praksis. Samme skjema ble benyttet ved evalueringen av pilotutplasseringen i 2015, ved evalueringen av studieåret 2016/2017 og nå for studieåret 2017/2018. Det vil også bli benyttet videre. Skjemaet er utarbeidet og forsøkt tilpasset delemnet. Det er gitt mulighet for kommentarer i fritekst og forslag til endringer. Studentene har gitt mange tilbakemeldinger i skjemaets fritekstfelt, noe som er til stor nytte i det videre arbeidet.

Det har ikke blitt gjort en oppdeling av om studentene kom i første gruppe om høsten eller om de tilhørte de to gruppene etter jul. Dette vil bli gjort i det neste studieåret.

I mai 2018 ble det også avholdt koordinatormøte i Tromsø. Questbacksvarene forelå før møtet. Hovedtema for møtet var å diskutere de viktigste utfordringene basert på evalueringen. Koordinatorernes evaluering gjenspeiles også i oppsummeringen i rapporten.

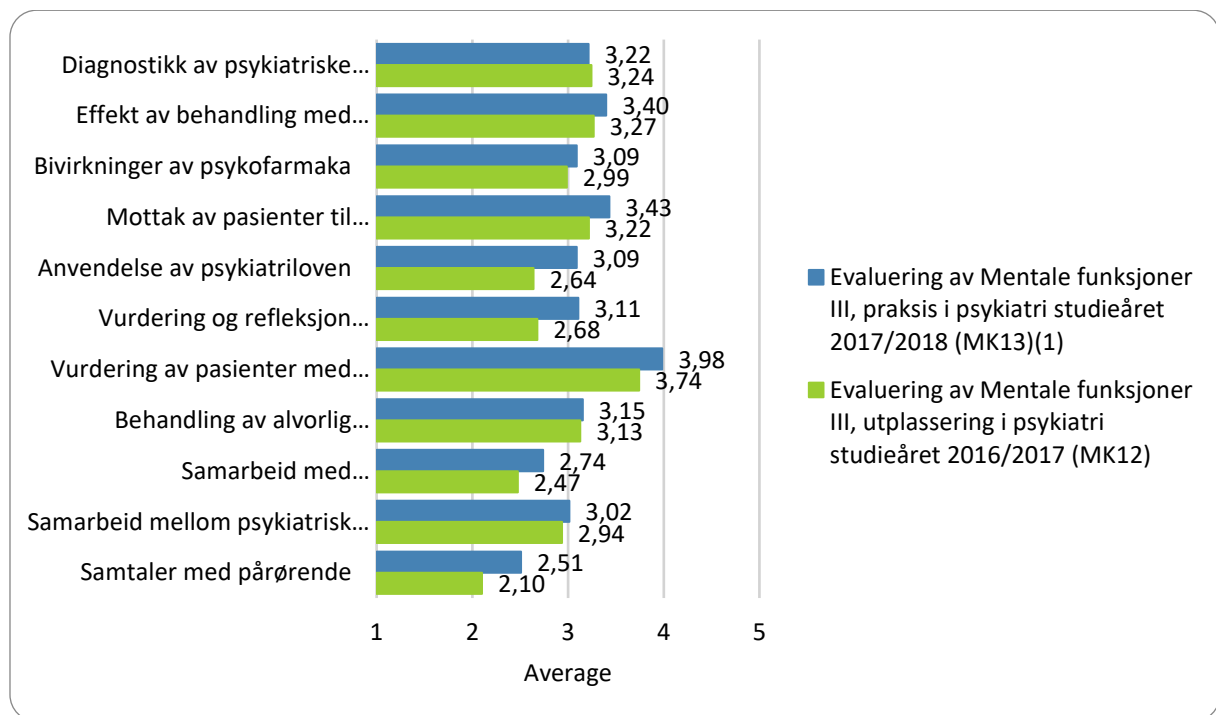
Oppsummering

Jeg har valgt ut noen områder jeg mener er helt sentrale i arbeidet med å utvikle praksisutplasseringen i psykiatri videre.

Figurene er fra evalueringen og sammenfatningen av resultatene.

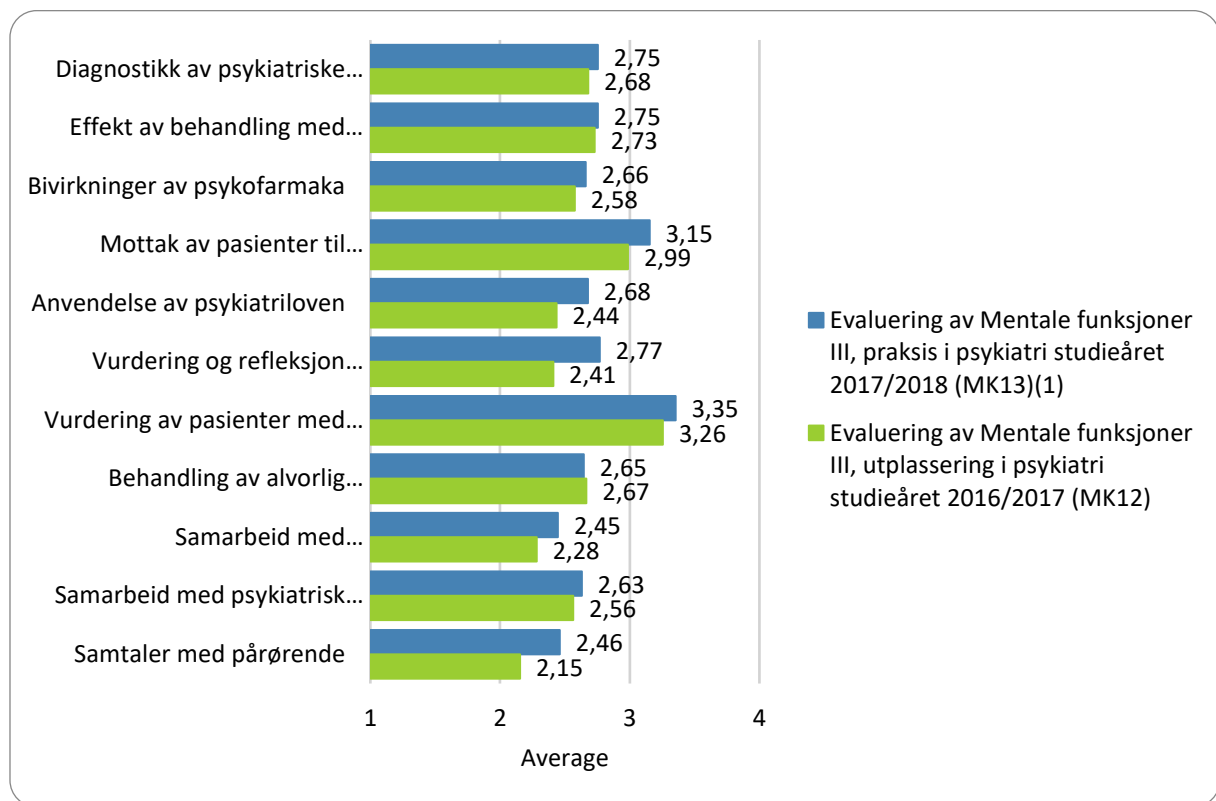
Resultat fra studentenes questback:

Utsagn: I arbeidet har jeg fått erfaring med:

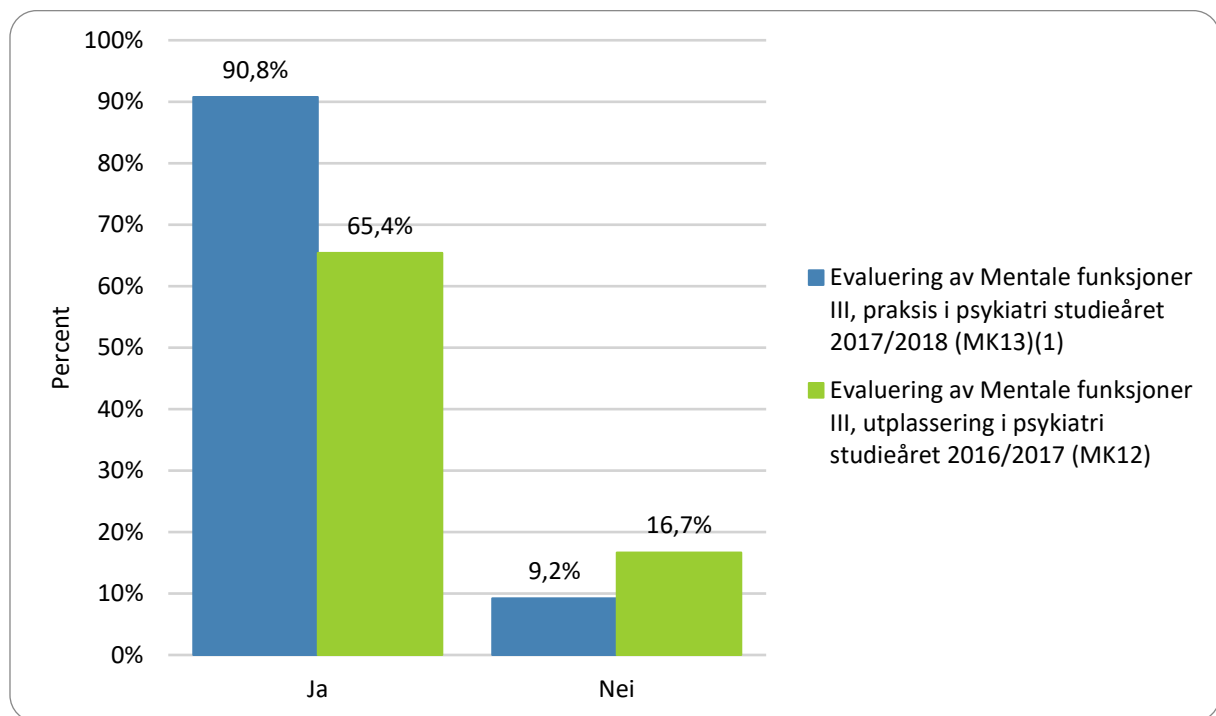
Kommentar: Arbeidspresset angis å være passe for de fleste og de utfordringer som var knyttet til ferdighetslisten både i forhold til antall gjennomførte oppgaver og erfaringsområder er nå blitt evaluert og tilpasset slik at alle skal ha mulighet til å få dem gjennomført uavhengig av praksissted. Grad av gjennomføring har gjennomgående økt for alle arbeidsområder.

Utsagn: Jeg har fått oppgaver som har passet til mine faglige forutsetninger i faget:

Kommentar: Studentene ønsker å ha selvstendige oppgaver knyttet til utredning og behandling. Studentene har fått mye undervisning i psykiatri og er kunnskapsrike. Vi ønsker å unngå at det blir en observasjonspraksis der studentene kun er med og oppfordres til å stille spørsmål.

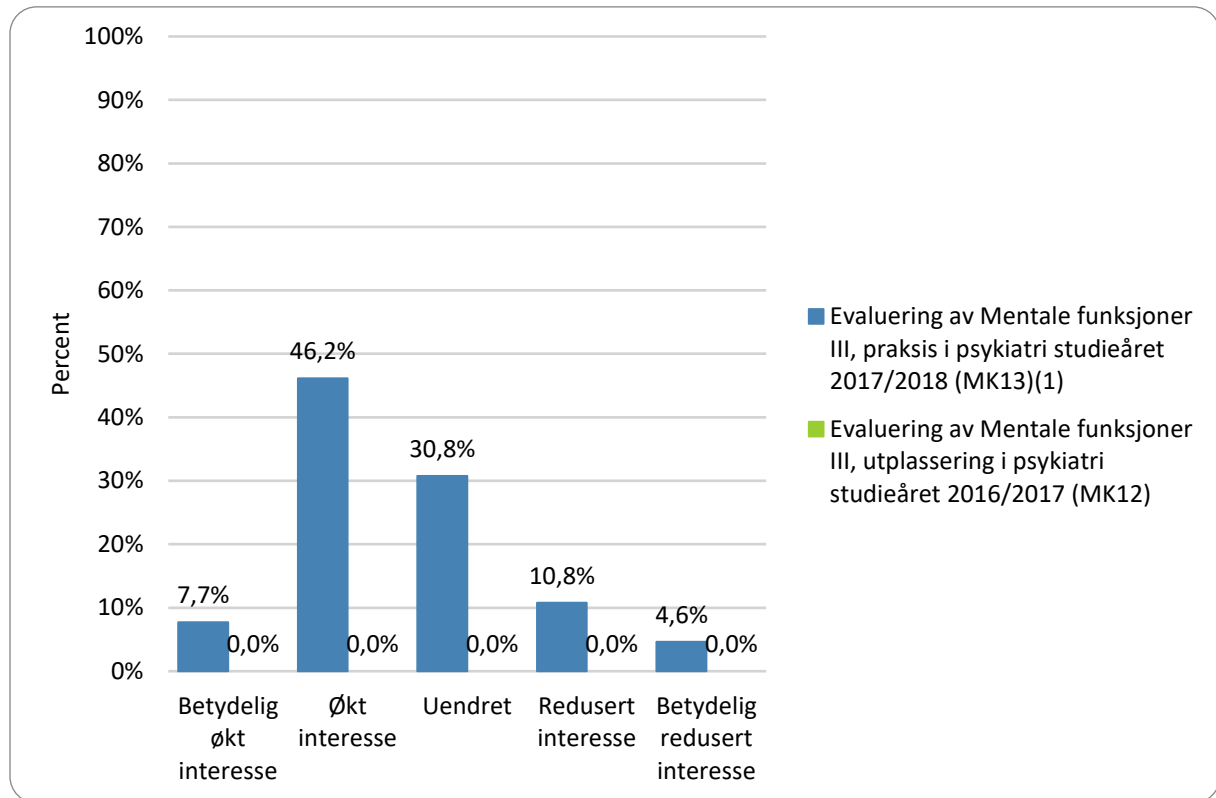
Utsagn: Jeg har fått oppnevnt fast veileder:

Kommentar: Det virker nå å være en god rutine for veiledning og at studentene får oppnevnt faste veiledere. Vi ønsker at det skal være gode muligheter for veiledning, både den strukturerte veiledningen men og mulighet for ad-hoc veiledning i det daglige.

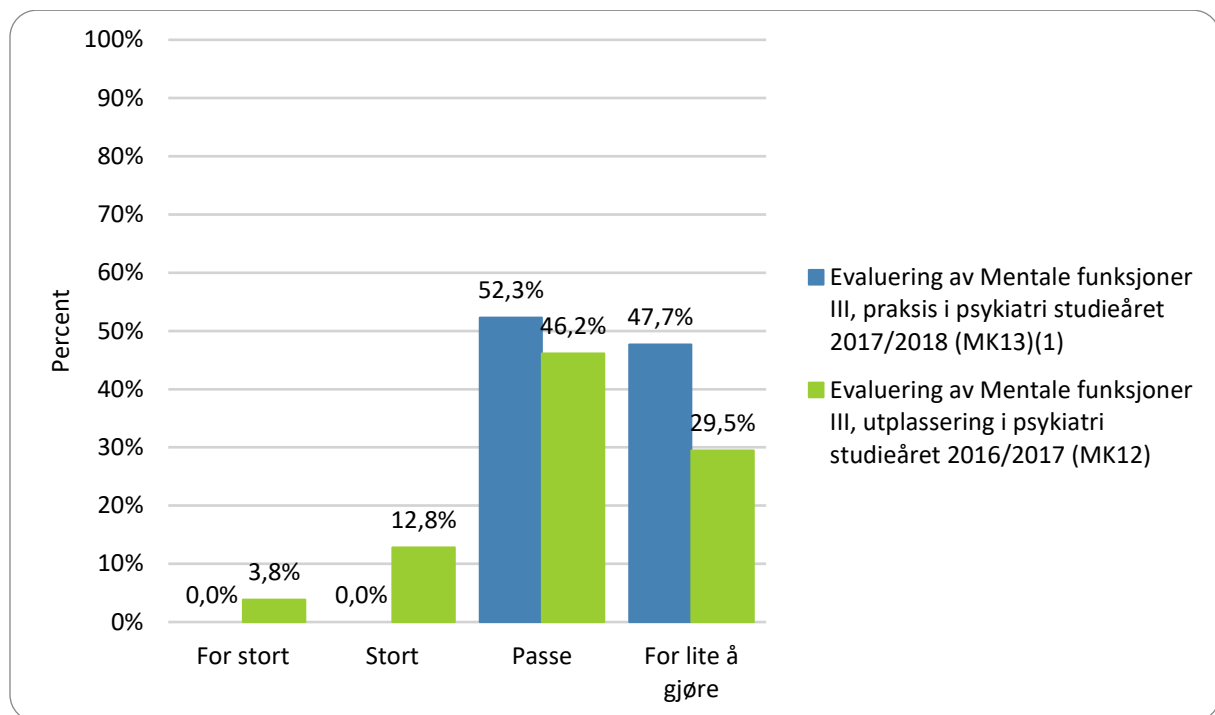
Utsagn: Har din interesse for faget psykiatri endret seg i løpet av utplasseringen:

(Vi har kun data fra i år)

Kommentar: Interessen for faget har økt for svært mange og vi klarer å gi dem gode betingelser for læring under veiledning.

Utsagn: Arbeidspresset har vært:

Kommentar: Det er en utfordring består etter to år med gjennomført utplassering at ca 50 % mener arbeidsmengden er for liten. Det angis å være for mye ledig tid og for lite pasientkontakt.

KOORDINATORENES OPPSUMMERING:

- Det er stor forskjell på gruppen før jul og de to etter jul i forhold til selvstendighet og at dette må det tas hensyn til i planleggingen av studentprogrammet.
- Alle angir nå å ha rutiner på kontakten med studentene og et opplegg som i de fleste tilfeller ser ut til å være et godt utgangspunkt for det videre arbeidet.
- Koordinatorene angir å ha funnet rammen for koordinatorrollen og at det er særlig viktig å være tilgjengelig for studentene slik at eventuelle problemer og utfordringer kan løses raskt.
- Det er gjort noen endringer i ferdighetsskjema med noe mer generelle formuleringer. Dette gjør at studentene i større grad også kan være med på utredninger gjort av andre yrkesgrupper.
- Etter avtale med koordinator har vi blitt enige om at det er ønskelig at studentene er med på vakt der det er mulig.

- Det etterspørres et infoskriv fra universitetet om hva studentene faktisk kan gjøre og hva de kan. Dette for å kunne tilpasse hva de kan gjøre alene i behandlingsforløpene og hva de trenger veiledning til. Flere opplever det noe utfordrende å skille ut legeoppgaver og det å finne «studentvennlige» pasienter som studentene kan følge opp selvstendig. Det er nå også sendt ut en skriftlig tydeliggjøring til alle involverte, der det fremgår hvilke arbeidsoppgaver studentene skal ha, hva de har av teoretisk kunnskap og hvem som har ansvaret for studentene på det enkelte DPS.
- Det forsøkes å benytte alle arenaer innenfor et DPS der studentene kan få pasientkontakt. Poliklinikk viser seg å være utfordrende særlig i langsgående forløp med samtalebehandling. Dette gjelder ikke for eksempel utredningsforløp, der studentene bør være med og bidra aktivt.
- Koordinatorene ønsker konkrete tilbakemeldinger fra questbacksvarene etter hver runde med studenter, for hele tiden å kunne evaluere egen praksis og forbedre opplegget.

KONKLUSJON STUDENTEVALUERING:

- Studentene har gjennomgående hatt en praksisperiode der undervisningen gir mulighet for oppnåelse av læringsmålene.
- Erfaring innenfor alle læringsområder har økt siden fjorårets evaluering
- Det er gledelig at 50 % av studentene angir en økt interesse for faget basert på praksisperioden.
- Det er en utfordring at 50 % angir å ha for lite å gjøre (se nedenfor)
- Det er ønsket fra studentene å få være med på følgevakter samt mulighet for rullering på flere av enhetene innenfor DPSet i tillegg til langtidsavdelingen. Flere har angitt det å være med på vakt som svært lærerikt. Dette er diskutert med koordinatorene og vil bli forsøkt i året som kommer på flere av lokalisasjonene.
- Der studentene har vært med i poliklinikken angis det som svært lærerikt.
- I fritekstfeltet angis det å ha hatt ansvar over noe tid for oppfølging å ha vært lærerikt.
- Antall studenter på hvert sted bør være to for å kunne jobbe sammen. Flere enn to blir utfordrende på de mindre stedene i forhold til arbeidsoppgaver.

VIKTIGSTE FORBEDRINGSOMRÅDER:

1. For få arbeidsoppgaver enkelte steder

Gjennom i de to foregående evalueringene er dette et tilbakevendende tema. Det har vært vanskelig å få god nok tilgang på pasienter, og studentenes ønske om «mengdetrening» i det å jobbe med pasienter innenfor psykisk helsevern og rus. Dette framgår både av questbacksvarene og kommentarer i frifeltet. Resultatet fra evalueringen viser imidlertid en klar forbedring fra forrige kull, over 50% mener i år at arbeidsmengde er passe. Dette er en gledelig utvikling.

Det er vanskelig å se ut av de svarene som er angitt om det er trender for eksempel i forhold til størrelsen på enhetene eller erfaring med utplasserte studenter som er avgjørende for hvor mye dødtid studentene angir, eller hvor fornøyde de er med praksisutplasseringen.

Slik vi vurderer det er antallet pasienter som enten er innlagt ved et DPS eller har en kontakt med DPSen, og der kontakten er av en slik karakter at 5 års medisinstudenter kunne jobbet med dem, mer enn stort nok.

En av studentene har summert problemstillingen godt, sitat fra frifeltsvaret:

Svarene mine i denne evalueringen henger sammen med arbeidsmengde. På spørsmål om "hvor lærerikt" ulike arbeidsoppgaver har vært er det ofte slik at det jeg har vært med på har vært svært lærerikt, men hvis jeg bare har deltatt i en problemstilling én gang på fire uker har jeg ikke lært så veldig mye om det. M.a.o. må svarene i denne undersøkelsen sees i samsvar med at den totale arbeidsmengden har vært for lav. Likevel er den helhetlige oppfatningen positiv. Det har tross alt vært svært lærerikt med fire ukers psykiatripraksis, og jeg håper det blir enda bedre!

2. Å få utnyttet andre deler av DPS enn sengepostene til læring

Koordinatorerne gjør en stor innsats for å tilrettelegge så godt som mulig. Dette handler nok i stor grad om at det tar tid å innarbeide nye arbeidsmåter og rutiner i virksomheter som ikke har hatt medisinerstudenter utplassert tidligere. Målet er at studentene skal bli en integrert del av driften, men endringsprosessen vil ta tid. Totalt sett er det en klar utvikling i riktig retning. Bruk av poliklinikk i roligere perioder krever både at koordinatorene og veiledere er tilretteleggere, men og at poliklinikkene involveres aktivt som læringsarena også for medisinstudenter.

Målet med innføringen av praksisutplassering i psykiatri er å gi studentene en mer inngående erfaring i møte med pasienter med psykiske problemer og rusmiddelavhengighet enn det tilfellet var forut for innføringen i studieåret 2016/2017. 2 år etter innføringen av

den nye praksisutplassering i psykiatri er det fortsatt utfordringer og områder som kan forbedres.

Ut fra de svar og tilbakemeldinger som er gitt etter årets utplassering, der 50% av studentene angir at arbeidsmengden er for lav, er hovedutfordringen vår nå å få øket mengden pasientkontakt for studentene. Ferdighetslisten er laget på en måte som oppfordrer til dette, og det er et mål at studentene skal delta i alle deler av et pasientforløp og ikke bare i det som tradisjonelt sett er legeoppgaver. Dette vil det være et øket fokus på i året som kommer.

Vi mener pasientgrunnlaget er stort nok og at det i stor grad nå handler om å gi studentene mer praktisk mengdetrening og erfaring i alle deler av pasientbehandlingen. I tillegg er det ønskelig å forsøke å få til mer deltakelse i poliklinikken.

Koordinatorerne er helt sentrale i arbeidet og er klar over alle de områdene som fungerer god og de utfordringer som består og som må løses før studieåret 2018/2019.

Det er ingen store endringer i koordinatorgruppen slik at erfaringene videreføres og kontinuiteten som en sentral del av videreutviklingen og forbedringsarbeidet er bevart.

Jeg ønsker også å takke for innsatsen som er gjort i året som har gått og for det arbeidet som legges ned i å utvikle læringsarenaen videre.